

**BESLUTSFÖRSLAG****Riktlinjer för hemtjänst**

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta:

Anta Riktlinjer för hemtjänst. Riktlinjerna gäller till och med 2019-12-31.

Vård- och äldre-nämnden ansvarar för att besluta om riktlinjer och andra styrdokument för hemtjänsten.

Datum

2018-01-31Malin Carlsson  
Kommunalråd

Datum

2018-01-31Annette Carlson  
Kommunalråd Tillstyrkes Alternativt förslag

---

Diarienummer: KS 2017-00837  
Handläggare: Ingegerd Eriksson

Programområde: 3

Datum

2018-01-26Ingegerd Eriksson  
Avdelningschef



I budget 2018 framgår att ansvaret för de som har hemtjänst och är under 65 år, från och med 2018 flyttas över till Vård- och äldrenämnden. Detta har påbörjats och ska vara genomfört under året. Vård- och äldrenämnden ansvarar därmed för all hemtjänst i kommunen. Kommunstyrelsen föreslår därför att Vård- och äldrenämnden ansvarar för att besluta om riktlinjer och andra styrdokument för hemtjänsten.

### **Beslutsunderlag**

1. Beslutsförslag om ”Riktlinjer för hemtjänst”, 2018-02-19
2. Fullmäktigeskrivelse om ”Riktlinjer för hemtjänst”, 2018-02-19
3. Skrivelse från Vård- och äldrenämnden om ”Riktlinjer för hemtjänst”, 2017-12-22

Malin Carlsson

Kommunalråd

Ingegerd Eriksson  
Kvalitetschef

Ulrika Johansson  
Verksamhetschef myndighet  
033-35 52 24

## Riktlinjer för hemtjänst

### Förslag till beslut

Vård- och äldre-  
nämnden föreslår Kommunfullmäktige besluta att anta  
”Riktlinjer för hemtjänst”.

### Sammanfattning

Vård- och äldre-  
nämnden har utarbetat förslag till nya riktlinjer för hemtjänst.  
Förslaget är en revidering av de riktlinjer som antogs av Kommunfullmäktige  
2014-04-24, § 44. Det reviderade förslaget samlar de olika beslut som tagits  
angående hemtjänst.

Brukare med varaktigt behov av insatser i ordinärt boende och där kostnaden  
motsvarar eller överstiger kostnaden för plats på vård- och omsorgsboende,  
informerar att ansöka om vård- och omsorgsboende och erbjuds en plats. Detta  
ersätter alltså 100-timmarsberäkningen, som innebär att personer med över 100  
timmars hemtjänst skulle erbjudas plats på vård- och omsorgsboende.

I Borås Stad innehåller riktlinjer inga lagtexter, utan anger den politiska  
viljeinriktningen. Enligt Borås Stads program för styr och ledningssystem,  
innehåller riktlinjer rekommenderade sätt att agera.

Riktlinjer används inte för att kommunicera till medborgarna vad de kan  
förvänta sig av äldreomsorgen i Borås Stad. Denna kommunikation görs på  
annat sätt, till exempel genom muntlig information från biståndshandläggare,  
genom broschyrer, hemsida och information på mötesplatser.

Sociala omsorgsnämnden berörs av riktlinjerna eftersom nämnden köper  
tjänster av Vård- och äldre-  
nämnden. Därför har förslaget till ”Riktlinjer för  
hemtjänst” skickats till Sociala omsorgsnämnden på remiss. Sociala  
omsorgsnämnden har inga synpunkter.

Förslaget har även skickats till Vård- och äldre-  
nämndens pensionärsråd, som  
lämnar synpunkter om omvårdnad, måltider, inköp, ledsagning och  
avgränsningar.

## Ärendet i sin helhet

Vård- och äldrenämnden har utarbetat förslag till nya riktlinjer för hemtjänst. Förslaget är en revidering av de riktlinjer som antogs av Kommunfullmäktige 2014-04-24, § 44. Det reviderade förslaget samlar de olika beslut som tagits angående hemtjänst.

Stadsdelsnämnden Öster fick i uppdrag i budget 2015 att erbjuda personer med över 100 timmar hemtjänst, plats på vård- och omsorgsboende. Vård- och äldrenämnden har valt att inte ha med detta i förslag till riktlinjer för hemtjänst. Vid den individuella bedömningen görs istället en beräkning av den ekonomiska brytpunkten för beviljade insatser i ordinärt boende och den jämförs med kostnaden för plats på vård- och omsorgsboende. Brukare med varaktigt behov av insatser i ordinärt boende och där kostnaden motsvarar eller överstiger kostnaden för plats på vård- och omsorgsboende, informeras om möjligheten att ansöka om plats på vård- och omsorgsboende och erbjuds en plats. Detta ersätter alltså 100-timmarsberäkningen.

I Borås Stad innehåller riktlinjer inga lagtexter, utan anger den politiska viljeinriktningen. Enligt Borås Stads program för styr och ledningssystem, innehåller riktlinjer rekommenderade sätt att agera.

Riktlinjer används inte för att kommunicera till medborgarna vad de kan förvänta sig av äldreomsorgen i Borås Stad. Denna kommunikation görs på annat sätt, till exempel genom muntlig information från biståndshandläggare, genom broschyrer, hemsida och information på mötesplatser.

Sociala omsorgsnämnden berörs av riktlinjerna eftersom nämnden köper tjänster av Vård- och äldrenämnden. Därför har förslaget till "Riktlinjer för hemtjänst" skickats till Sociala omsorgsnämnden på remiss. Sociala omsorgsnämnden har inga synpunkter.

Förslaget har även skickats till Vård- och äldrenämndens pensionärsråd, som lämnar synpunkter om:

- Omvårdnad (sida 3): "Hjälp med toalettbesök och med förflyttningar i hemmet sker vid planerade besök under hela dygnet". Det är en konstig formulering, svårt att planera sina toalettbesök. Formulering behöver ändras.

Vård- och äldrenämndens svar: Ovanstående formulering är beaktad, ordet planerad är borttaget och meningen är justerad enligt följande: "Hjälp med toalettbesök och med förflyttningar i hemmet sker under hela dygnet".

- Måltider (sida 3): önskar lägga till en punkt. Delaktighet när man äter, sällskap eller behov av stöd vid måltid.

Vård- och äldrenämndens svar: Ovanstående synpunkt är beaktad och inskriven i riktlinjen.



## Vård- och äldreämnden

Postadress  
501 80 Borås

Besöksadress  
Ramnåsgatan 1

Hemsida  
[boras.se](http://boras.se)

E-post  
[aldreomsorg@boras.se](mailto:aldreomsorg@boras.se)

Telefon  
033-35 70 00 vxl

Strategi  
Program  
Plan  
Policy  
» **Riktlinjer**  
Regler

**Borås Stads**  
**Riktlinjer**  
**för hemtjänst**

---



# Borås Stads styrdokument

## » Aktiverande

**strategi** – avgörande vägval för att nå målen för Borås

**program** – verksamheter och metoder i riktning mot målen

**plan** – aktiviteter, tidsram och ansvar

## » Normerande

**policy** – Borås Stads hållning

**riktlinjer** – rekommenderade sätt att agera

**regler** – absoluta gränser och ska-krav

Riktlinjer för hemtjänst 3

Trygghet 3

Omvårdnad 3

Måltider 4

Inköp 4

Ledsagning 4

Utevistelse 4

Städning 5

Avgränsningar 5

Fastställt av: Kommunfullmäktige

Datum:

För revidering ansvarar:

Dokumentet gäller till och med: 2019-12-31

# Riktlinjer för hemtjänst

Borås Stads riktlinjer utgår från Socialtjänstlagens intentioner och vänder sig till personer som på grund av ålder eller funktionsnedsättning har svårt att klara sin dagliga livsföring, behöver hjälp och stöd och inte kan få det tillgodosett på annat sätt.

Det görs alltid en individuell bedömning utifrån skälig levnadsnivå. Riktlinjen syftar till att uppnå likvärdiga bedömningar. Personen ska så långt som möjligt ha inflytande över hur beviljade insatser planeras och utförs. Valfärdsteknik är ett alternativ till hur insatsen kan utföras och gör att den enskilde så långt som möjligt kan bibehålla sin självständighet och integritet.

I den individuella bedömningen ingår beräkning av brytpunkten, som innebär att det görs en beräkning av kostnaden för beviljade insatser i ordinärt boende och den jämförs med kostnaden för plats på vård- och omsorgsboende. Brukare med varaktigt behov av insatser i ordinärt boende och där kostnaden motsvarar eller överstiger kostnaden för plats på vård- och omsorgsboende, informeras om möjligheten att ansöka om plats på vård- och omsorgsboende och de ska erbjudas en plats.

## Trygghet

Den som känner oro i vardagen kan beviljas telefonkontakt eller trygghetsbesök. Omfattningen är individuell efter behov och syfte.

Trygghetslarm är en annan insats som säkrar kontakten med personal vid fall eller annan olycka. Trygghetslarm är behovsprövat.

## Omvårdnad

Den som inte klarar sin personliga omvårdnad kan få hjälp med detta efter individuell bedömning.

Hjälp med personlig hygien sker vanligtvis vid uppstigning och sänggående, liksom hjälp att klä på och av sig. Hjälp med toalettbesök och förflyttningar i hemmet sker under hela dygnet. Den som inte klarar att duscha själv kan få hjälp med detta efter individuell bedömning.

Den enskilde ska så mycket som möjligt vara delaktig, och insatsen rehabiliterande för att stärka personens självständighet och egen förmåga.

## Måltider

Den som inte kan ordna måltider själv kan få bistånd för detta.

För huvudmålet finns olika möjligheter:

- köp av färdiglagad mat från affär, för den som inte själv kan göra sina inköp
- ledsagning till restaurang eller matlag, när det också finns behov av social samvaro och sällskap under måltid
- hjälp att laga mat i hemmet, om personen själv kan ta del i matlagningen

Om inte ovanstående kan fylla behovet är leverans till hemmet av färsk kyld mat ett alternativ.

Den som inte själv klarar sina övriga måltider kan en eller flera gånger om dagen få hjälp med enklare måltid. Den som inte själv klarar att inta mat och dryck kan vid behov få hjälp och stöd vid måltid. Disk beviljas en gång om dagen. hemtjänst | 3

## Inköp

Den som behöver hjälp att få hem dagligvaror kan få bistånd för detta en gång i veckan. Bistånd för inköp av sällanköpsvaror beviljas en till två gånger per år. Nödvändiga inköp till exempel på apotek, eller ledsagning till bank beviljas normalt en gång per månad.

## Ledsagning

Ledsagning för att ta sig till och från ett planerat besök på vårdcentral, sjukhus och tandläkare kan beviljas efter individuell bedömning. Ledsagning kan inte beviljas för akut besök på sjukhus.

Ledsagning till och från:

- Sociala aktiviteter beviljas en till två gånger per vecka
- Frisör, fotvård och liknande beviljas efter behov
- Affär för inköp av dagligvaror beviljas bara om det finns särskilda skäl

## Utevistelse

Den som inte förmår ordna sitt behov av utevistelse och/eller social samvaro kan få hjälp med detta en till två gånger per vecka, oftare om det finns särskilda skäl.

## Städning

Den som inte klarar städning kan var tredje vecka beviljas städning av två rum och kök, hall och toalett. Ytterligare något rum städas om flera i hushållet har bistånd. Särskilda behov som till exempel sjukdom kan ge skäl för städning oftare. Den enskilde ska så långt möjligt delta i arbetet.

Fönsterputsning och avfrostning av kyl och frys kan ske två gånger per år. Större insatser som sanering, storstädning, flyttstädning eller städning av källare ingår inte.

Den som inte klarar sin tvätt kan få hjälp med detta högst varannan vecka.

## Avgränsningar

Stödet är personligt och omfattar inte andra som bor i hushållet, eller gäster.

Sammanboende måste hjälpa varandra med sysslorna i hemmet. Detta är inte skäl att neka bistånd för personlig omvårdnad, däremot avslås service som till exempel städning om en sambo kan göra detta. Kravet på att hjälpa till i hemmet gäller även hemmaboende barn.

Utesysslor som snöskottning eller gräsklippning beviljas inte, normalt inte heller omsorg om husdjur.



BORÅS STAD

postadress 501 80 Borås besöksadress Stadshuset, Kungsgatan 55  
telefon 033-35 70 00 e-post [boras.stad@boras.se](mailto:boras.stad@boras.se) webbplats [boras.se](http://boras.se)